

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2022-362

26.4.2022

Gjensidige Forsikring ASA

Dyr

Unntak for avlivning som følge av halthet – fal. § 2-1.

ikredes hest ble halt under et stevne 16.10.20. Hesten var på dette tidspunktet forsikret i If. Sikrede flyttet forsikringen til Gjensidige 4.1.21. Hesten var vedvarende halt og ble til slutt avlivet 5.11.21. I journalen ble det stilte diagnosen "*Belastningshalthet*" med merknad "*Skade i mediale kollat.lig.*" og "*Artrose*". Selskapet dekket kostnadene til avlivning, men avslo krav om utbetaling av forsikringssummen under henvisning til at forsikringen hadde unntak for avlivning som følge av halthet og bevegelsesforstyrrelse. Selskapet mente at et slikt unntak var vanlig i hesteforsikringer, og dermed ikke var en vesentlig begrensning det pliktet å opplyse særskilt om. Dersom avlivningen skyldes ulykken, hadde skaden uansett oppstått utenfor selskapets ansvarstid. Sikrede anførte blant annet at det utgjorde en vesentlig begrensning å ikke dekke avlivningen når haltheten skyldes en ulykke, og at selskapet skulle ha opplyst om dette ved avtaleinngåelsen, jf. fal. § 2-1. Sikrede anførte videre at If ville ha dekket avlivningen dersom hesten hadde vært forsikret der på avlivningstidspunktet. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde krav på utbetaling av forsikringssummen, samt at selskapet ikke hadde brutt informasjonsplikten ved avtaleinngåelsen.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 60 000

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om utbetaling av forsikringssum etter avlivning og spørsmålet om unntak for avlivning som følge av halthet kommer til anvendelse. Videre reiser saken spørsmål om selskapet har oppfylt informasjonsplikten ved avtaleinngåelsen, jf. forsikringsavtaleloven (fal.) § 2-1.

Sikredes forsikring dekker blant annet:

- Død eller avlivning grunnet dyrevern, som følge av
 - sykdom
 - traumatiske frakturer oppstått i benvev som er fri fra tegn på artroseforandringer
 - akutte åpne sårskader
 - brann, trafikkskade, henging eller drukning

Det er gjort unntak for:

- Død eller avlivning som følge av
 - halthet eller bevegelsesforstyrrelse
- ...

Sikredes hest var omfattet av forsikringen "Ridehest Pluss, død/tap av hest" i selskapet. Hesten ble halt under et stevne 16.10.20. Hesten var på dette tidspunkt forsikret i If Skadeforsikring NUF, som etter det opplyste har dekket veterinærkostnadene i denne forbindelse.

Forsikringen i selskapet trådte i kraft 4.1.21. I forbindelse med overgangen ble det fremlagt en veterinærattest datert 7.12.20. Veterinærattesten var uten utslag eller anmerkninger på halthetsundersøkelse, men med følgende anmerkning på ledd og leddbånd:

Moderat forøket fylning kodeledd begge forbein. Anses som normalt for alder.

Hesten ble ifølge journal fra veterinærundersøkelse avlivet 5.11.21:

Hesten er blitt utredet for skade vfb med diagnose skade i mediale kollateralligament.

Skaden er behandlet med terapeutisk skoing, IRAP i kronledd og hesten har fått ro over sommeren.

Den har gjennom kontroller vist tiltagende halthet på tross av behandling.

Ved sist kontroll er hesten mer enn 1grad halt i skritt. Ved longering i trav på ridehusbunn viser den 3grader halthet.

Hesten er anbefalt avlivet av dyrevernsmessige hensyn.

I journalen stilles diagnosen "*Belastningshalthet*" med merknad "*Skade i mediale kollat.lig.*" og "*Artrose*".

Selskapet erstattet kostnadene til veterinærundersøkelsen 5.11.21. Sikrede søkte også om utbetaling av forsikringssummen. Selskapet avslo kravet under henvisning til at forsikringen ikke dekker død eller avlivning som følge av halthet eller bevegelsesforstyrrelse. Avslaget ble påklaget 13.1.22. Selskapet opprettholdt sitt standpunkt etter en ny vurdering 14.1.22.

Sikrede har i det vesentlige anført at han har krav på utbetaling av forsikringssummen på kr 60 000. Hesten ble avlivet på grunn av et traume påført venstre forbein med skade i mediale kollateralligament. Dette må likestilles med det som i vilkårene betegnes som "traumatisk fraktur oppstått i benvev". Vilårene er vanskelig tilgjengelig for en alminnelig forsikringstaker, og den uklarhet selskapet har skapt ved utformingen av vilårene må tolkes i selskapets disfavør.

Selskapet har uansett brutt informasjonsplikten i fal. § 2-1 ved å ikke opplyse om at forsikringen ikke omfatter ulykkeshendelser, med mindre skaden omfattes av de tilfellene som positivt er opplistet. Dette utgjør en "vesentlig begrensning" ut i fra hva en alminnelig forsikringstaker med rimelighet kan forvente er dekket under vedkommende forsikring. Hadde sikrede vært klar over disse begrensningene, ville han ikke skiftet forsikringsselskap.

Det er ikke vanlig med unntak for halthet og bevegelsesforstyrrelser i hesteforsikring når årsaken til halthet er en ulykke. Forsikringen i If har ikke en slik begrensning og dekker ifølge pkt. 5.2 avlivning som følge av erstatningsmessig ulykke, uavhengig av om ulykken har medført halthet eller ikke. Det samme gjelder Agria Dyreforsikring. If har bekreftet at det ville ha utbetalt erstatning dersom hesten hadde vært forsikret hos dem på avlivningstidspunktet.

Selskapet har i det vesentlige anført at det er uten ansvar. Hesten ble avlivet som følge av belastningshalthet og artrose. Forsikringen dekker ikke avlivning eller død som følge av halthet eller bevegelsesforstyrrelse. Skade i mediale kollateralligament er ikke det samme som en traumatisk fraktur og omfattes derfor ikke av ordlyden i vilkåret.

Selskapet har ikke brutt informasjonsplikten. Unntaket utgjør ikke en "vesentlig begrensning". Begrensninger knyttet til dyrets bevegelsesapparat er vanlig i hesteforsikringer.

Ulykken har uansett skjedd før selskapets ansvarstid, og dersom man legger til grunn at hesten ble avlivet som følge av denne ulykken, ville dette uansett ikke vært omfattet av forsikringen.

Sekretariatets konklusjon:

Nemndas sekretariat avgjorde saken 7.3.22 i medhold av delegert avgjørelsesmyndighet, jf. lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 22, jf. pkt. 11 i Finansklagenemndas saksbehandlingsregler. Sikrede fikk ikke medhold:

Forsikringens vilkår

Sekretariatet tar først stilling til om du har krav på erstatning i henhold til den inngåtte forsikringsavtalen.

Det følger av sikker rett at det er sikrede som har bevisbyrden for at det foreligger et forsikringstilfelle, jf. blant annet Høyesteretts avgjørelse inntatt i Rt. 2002 s. 1517. Dette innebærer at det er du som må sannsynliggjøre at hesten ble avlivet som følge av en årsak som selskapet etter vilkårene er ansvarlig for.

Din forsikringsavtale gir blant annet rett til erstatning ved:

- Død eller avlivning grunnet dyrevern, som følge av
 - sykdom
 - traumatiske frakturer oppstått i benvev som er fri fra tegn på artroseforandringer
 - akutte åpne sårskader
 - brann, trafikkskade, henging eller drukning

Begreper "som følge av" tilsier etter sekretariatets oppfatning at listen er uttømmende, hvilket vil si at selskapets ansvar er begrenset til de årsaker som opplistes i vilkåret. Det er i tillegg gjort unntak for:

- Død eller avlivning som følge av
 - halthet eller bevegelsesforstyrrelse
- ...

Sekretariatet forstår de fremlagte journalene slik at hesten ble halt under et stevne i september 2020. Hesten får påvist en skade i mediale kollateralligament. Det ble forsøkt å behandle skaden med terapeutiske sko, ro og IRAP-behandling i kodeledd, uten at dette var tilstrekkelig. Hesten blir derfor anbefalt avlivet av dyrevernmessige hensyn den 5.11.21. Under dette besøket stilles diagnosen "*Belastningshalthet*" med merknad "*Skade i mediale kollat.lig.*" og "*Artrose*".

Du har anført at hestens diagnose må likestilles med det som i vilkårene betegnes som "*traumatiske frakturer oppstått i benvev som er fri fra tegn på artroseforandringer*". Sekretariatet er ikke enig i dette. Som nevnt over er vi av den oppfatning av at vilkåret er uttømmende formulert. I følge Store medisinske leksikon er fraktur "*...det samme som beinbrudd*". Sekretariatet kan ikke ut i fra de fremlagte journalene se at det er dokumentert at hesten har fått påvist beinbrudd. Selskapets premiegrunnlag er basert på de opplistede årsakene. Sekretariatet kan ikke se rettslig grunnlag for at selskapet skal kunne bli ansvarlig for ytterligere diagnoser eller begivenheter utover de oppramsede.

Årsaken til at hesten avlives synes i alle tilfeller å være halthet. Etter vår oppfatning er avlivning som følge av halthet unntatt dekningen uavhengig av årsaken til haltheten. Vi viser i den forbindelse til FinKN 2015-111, se vedlegg, som omhandler en lignende problemstilling. Nemnda uttalte blant annet:

Nemnda legger til grunn at haltheten i dette tilfellet er utløst av en sykdom som i utgangspunktet er dekningsmessig. Avlivning som følge av halthet er ikke dekningsmessig uavhengig av om haltheten er et symptom på en underliggende sykdom. Nemnda mener det er dokumentert at hesten ble avlivet av dyrevernmessige hensyn, som følge av kronisk halthet.

Sekretariatet bemerker at i de tilfeller hesten er halt i *tillegg* til at det er påvist en av de opplistede årsakene, vil det avgjørende i vurderingen av selskapets ansvar være hva som er årsaken til avlingen. Dersom eksempelvis hesten avlives *på grunn* av en fraktur, vil ikke unntaket for halthet komme til anvendelse selv om hesten også er halt.

Slik saken er opplyst for sekretariatet kan vi ikke at det er dokumentert at hesten avlives som følge av en av de opplistede årsakene i vilkåret. Uansett synes avlivningen å være omfattet av unntaket for "*halthet og bevegelsesforstyrrelse*".

Selskapets informasjonsplikt, jf. fal. § 2-1

Spørsmålet blir så om du uansett har krav på erstatning som følge av at selskapet har brutt informasjonsplikten ved avtaleinngåelsen, jf. fal. § 2-1.

Vi oppfatter det slik at du anfører at det utgjør en vesentlig begrensning at "ulykke" ikke er en av de opplistede begivenhetene forsikringen omfatter.

Vi legger til grunn at det er enighet at selskapet ved avtaleinngåelsen ikke opplyste om at "ulykke" ikke var positivt inntatt i forsikringens farefelt.

Selskapet plikter etter fal. § 2-1 blant annet å opplyse om "vesentlige begrensninger" som forsikringstakeren med "rimelighet" kan vente er dekket under forsikringen.

Hvorvidt en begrensning er "vesentlig" beror på en skjønnsmessig og konkret vurdering. Et tilleggsvilkår er at forsikringstakeren med "rimelighet" kunne forvente at forsikringen dekket det unntatte forholdet, jf. Brynildsen, Lid, Nygård, Forsikringsavtaleloven med kommentarer, 3. utgave, 1. opplag 2014 s. 44 (heretter "lovkommentaren"). Begrensninger som er utbredt i forsikringsbransjen er normalt ikke vesentlig, jf. eksempelvis FinKN 2018-541, se vedlegg.

Sekretariatet bemerker at det er du som sikrede som har bevisbyrden for at selskapet har brutt informasjonsplikten, jf. blant annet FinKN 2020-579, med henvisning til lovkommentaren s. 50. Avgjørelsen er vedlagt.

Selv om "ulykke" ikke er inntatt som en dekningsmessig begivenhet i forsikringens farefelt, synes flere av de opplistede skadene å være skader som hovedsakelig oppstår som følge av en ulykke. Sekretariatet antar at det i en dyreforsikring er konsekvensen av en ulykke som vil være dekningsmessig, altså den skade dyret blir påført, og ikke ulykken i seg selv. Selv om ulykke ikke er positivt angitt, vil altså forsikringen dekke flere skader som følge av en ulykke. Sekretariatet kan derfor vanskelig se for seg at en manglende positiv benevnelse av "ulykke" i forsikringens farefelt kan anses som en "vesentlig begrensning" i dette tilfellet.

Selv om "ulykke" hadde vært inntatt i forsikringens farefelt, antar vi at avlivningen likevel ville vært unntatt forsikringen på grunn av unntaket for halthet og bevegesforstyrrelser. Etter sekretariatets kjennskap er dette et unntak som er vanlig i hesteforsikringer. Vi kan derfor ikke se at denne begrensningen er å anse som "vesentlig".

I din klage har du vist til at selskapet må informere om produkter selskapet markedsfører som *"det er relativt nærliggende å anta er av interesse for forsikringstakeren"*, jf. Informasjonsplikten (Forsikringsakademiet 1999) s. 17. Du viser også til FSN 957 som gjaldt forsikring av en travhest, hvor sikrede hadde fått beskjed om *"at han ikke kunne få bedre dekning i andre selskap"*. Hesten ble skadet under et løp og mistet sin bruksverdi. Det viste seg at hesten kun var forsikret med en dødsrisikoforsikring. Nemnda kom til at sikrede likevel hadde krav på dekning:

FSN kunne ikke se at polise eller vilkår ga noen klar anvisning på at skaden var unntatt. I betraktning av at sikrede hadde en åpenbar interesse i å være dekket for skader hans travhest måtte få under konkurranseløp, antok nemnda at han hadde krav på erstatning med mindre selskapet kunne bevise at han var klart underrettet om den begrensning av dekningen som selskapet påberopte.

Som det fremgår av nevnte litteratur og direkte av ordlyden i fal. § 2-1, plikter selskapet å opplyse om *"alternative dekningsformer og om tilleggsdekninger som det markedsfører"*. Sekretariatet forstår også FSN 957 slik at selskapet på tegningstidspunktet tilbød en bruksverdiforsikring som ville gitt sikrede rett på erstatning. Selskapet i den aktuelle avgjørelsen hadde dessuten opplyst ved tegning at sikrede ikke kunne få tegnet en bedre forsikring i et annet selskapet. Avgjørelsen skiller seg derfor fra nåværende sak, hvor vi har forstått det slik at selskapet ikke tilbyr en alternativ dekning eller tilleggsdekning som ville gitt sikrede rett til erstatning. Det er heller ikke dokumentert at selskapet ved avtaleinngåelsen har lovet at forsikringen er bedre enn de øvrige forsikringene på markedet, eller gitt lignende tilsagn.

Vi bemerker for ordens skyld at sanksjonen på brudd på informasjonsplikten er erstatningsansvar etter alminnelige erstatningsrettslige regler. For det tilfellet selskapet har brutt informasjonsplikten, må du også dokumentere et økonomisk tap. Et økonomisk tap vil normalt sett ikke foreligge dersom det ikke ville vært mulig å tegne en forsikring uten den vesentlige begrensningen, jf. lovkommentaren s. 50. Du synes ikke å ha fremlagt dokumentasjon på at du ville fått dekket avlivningen i et annet selskap. Hadde man lagt til grunn at selskapet hadde brutt informasjonsplikten, er det på dette tidspunkt ikke sannsynliggjort et økonomisk tap.

Slik saken er opplyst for sekretariatet er det ikke sannsynliggjort at selskapet har brutt informasjonsplikten ved avtaleinngåelsen. Det er heller ikke sannsynliggjort et økonomisk tap. Klagen kan etter dette ikke føre frem.

Sikrede klaget avgjørelsen til nemnda, jf. tredje ledd i samme punkt i saksbehandlingsreglene. Sikrede har i forbindelse med nemndskravet fremlagt vilkår fra If og Agria Dyreforsikring og anført at disse ikke har et tilsvarende unntak.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for skade på hest, herunder om selskapet har brutt informasjonsplikten.

Sikrede har etter sekretariatets vurdering vist til at både If og Agria dekker halthet ved ulykkeshendelse. Nemnda kan likevel ikke se at et generelt unntak for halthet utgjør en "vesentlig" begrensning i en ellers omfattende forsikring for hesten, og det er ikke fremlagt dokumentasjon som tilsier at sikrede hadde en "rimelig forventning" om at dekningen omfattet dette.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).